

ДО ЧИТАЧІВ ЖУРНАЛУ «ЛІНГВІСТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ»

П'ятдесят дев'ятий випуск збірника наукових праць «Лінгвістичні дослідження» присвячено актуальним проблемам сучасного мовознавства. Узвичаєна структура журналу поповнилася новими рубриками, відображаючи поступ сучасної науки. Зокрема в цьому випуску до традиційних підрозділів «Граматика», «Лексикологія», «Фразеологія», «Термінознавство», «Лінгвоконцептологія», «Лінгвопоетика», «Перекладознавство» додалися й такі: «Лінгвоаксіологія», «Прагмалінгвістика», «Лінгвоперсонологія». Сучасними лінгвальними викликами зумовлена й поява рубрик «Прикладна лінгвістика» та «Порівняльне мовознавство».

Авторський склад цього видання репрезентує широке коло науковців, зацікавлених у розвитку української мови, адже серед дописувачів маємо і здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти в співавторстві з науковим керівником, кандидатів філологічних, історичних, економічних наук, докторів філософії, знаних професорів, зокрема європейського формату. Одна стаття в збірнику представлена англійською мовою, одна написана іноземцем-аспірантом.

Граматичні студії в журналі розвиває проф. **О. Олексенко (Харків)** зі своєю науковою школою, поглиблюючи функційний аспект службових слів у поетичному мовленні Ліни Костенко (**О. Шокуров / Харків**). Послідовниця професора доц. **О. Мізіна (Полтава)** разом з доц. **Л. Дерев'янко (Полтава)** описує структурно-семантичні та функційно-стильові особливості нульсуфіксальних ад'єктивів, утворених конфіксальним способом за участі префікса *без-*.

Проблемам сучасної лексикології, зумовленим лінгвокультурною ситуацією, присвятили праці кілька авторів. Зокрема проф. **О. Семенюк (Київ)** аналізує сучасну суспільно-культурну ситуацію, яка сприяє поширенню чужомовних елементів, що набувають патогенних властивостей в українському мовленні. У дослідженні професор дотримується позиції розмежування самого мовного знака та його сприйняття соціумом. Доц. **І. Павлова (Полтава)** також характеризує нерівномірну продуктивність функціонування англійськомовних

запозичень у різних дискурсах, тематичних групах і терміносистемах. Молоді вчені – **А. Палаш (Київ)** та **С. Колонюк (Вінниця)** – досліджують лексичні та фразеологічні одиниці як мовно-естетичні знаки культури в українській пареміології та мовотворчості письменників-неокласиків.

Творча група харківських науковців – **Н. Нікуліна, Н. Книшенко, А. Домановський** – пропонує вибудовувати діахронію військової технічної термінології і номенклатури засобом проведення мовно-історичного екскурсу терміна з визначенням мотиваційної бази назовництва і продуктивних способів, що пришвидшують процеси моделювання номенклатурних позначень нових типів техніки. Дослідженню структури спеціальних назв сфери нанотехнологій, що виникли аналітичним шляхом термінотворення, присвятила свою статтю доц. **О. Крimeць (Харків)**.

Проф. **М. Брус (Івано-Франківськ)** подає фрагмент комплексного когнітивного дослідження найменування особи жіночої статі в статусі дружини в діахронії та синхронії української мови й у зіставленні з іншими слов'янськими й неслов'янськими мовами. Науковий тандем доц. **О. Халіман (Полтава)** та аспірантки **О. Гнатишевої (Харків)** порушує проблему формування й збереження ціннісних орієнтирів українського суспільства, репрезентованих у художньому мовленні. У статті проаналізовано лінгвоаксіологічний досвід українських мовознавців, що вивчали поетичне мовлення шістдесятників. Фрагмент кандидатського дослідження презентувала аспірантка **Ле Сяомен (Київ)**, яка, досліджуючи функції дискурсивних маркерів семантики *сумніву*, апробувала свою методику на україномовному публіцистичному матеріалі.

Становлення й розвиток української лінгвоперсонології невід'ємно пов'язані з іменем проф. **Т. Космеди (Вінниця)**, яка свого часу відтворила комунікативні компетенції І. Франка, Ego-Alter Ego Т. Шевченка, феномен живого мовлення С. Руданського, лінгвокреативність В. Симоненка та ін. Сьогодні перед читачами постане ключова фігура української лінгвістики В. Русанівський. Також у цій рубриці вміщена наукова розвідка ужгородських філологів – проф. **О. Тиховська** й доц. **Т. Лях (Ужгород)**, – які, досліджуючи ідіолект В. Самійленка, виявили унікальні риси його ранньої творчості – здатність поєднувати інтелектуальний гумор і народну сміхову культуру, що сприяло еволюції української сатиричної поезії.

У сучасних високотехнологічних умовах розвитку науки, і лінгвістики зокрема, зростає значущість відповідних дослідницьких компетентностей. Доц. **Ю. Дем'янчук (Львів)** пропонує новий підхід в автоматизованому перекладі терміносполуки, спрямований на покращення точності й адекватності її відтворення шляхом глибокого аналізу контексту кожної мовної одиниці в її складі. Результати корпусного дослідження фразеологічних одиниць репрезентують харківські філологині – доц. **Н. Щербакова** й доц. **І. Павлова**, які розробили алгоритм автоматизованого пошуку фразеологізмів з компонентом-онімом (за корпусом ГРАК-17). Відомо, що матеріали дослідження були апробовані на студіях з корпусної лінгвістики в межах проекту Єнського університету імені Фрідріха Шиллера (Німеччина).

Глобалізаційні процеси торкаються всіх сфер діяльності людини, тому міжмовна компетентність науковця виступає на передній план. Колеги з Луганська тримають науковий фронт у Полтаві: сходознавці, доценти **Д. Перепадя** та **Ю. Малахова (Луганськ-Полтава)**, досліджують процеси інтерференції китайської і японської мов, висвітлюючи історію формування унікальної японської системи письма. Їхні колеги, проф. **Н. Хайруліна** й доц. **О. Борзова (Луганськ-Полтава)**, розглядають англійські евфемізми як один із засобів політичної коректності.

Кожна глобальна наукова праця привертає критичний погляд фахівців. Цей випуск містить дві рецензії, написані відомими мовознавцями: проф. **Т. Космеда (Вінниця)** знайомить наукове товариство з монографією А. Архангельської «*Femina cognita. Українська жінка у слові й словнику*» (Україна – Чехія, 2019), а проф. **М. Степаненко (Київ)** поціновує колективну монографічну працю представників Харківської філологічної школи О. Олексенко, О. Халіман, О. Калашник «*Художня семантика й стилістика займенника в українській інтимній поезії II пол. XX – поч. XXI ст.*» (Харків, 2022).

У збірнику оприлюднено список рецензентів, які виконували свої обов'язки впродовж 2023 року, опрацьовуючи контент випусків № 58, 59. Традиційно в кінці подано відомості про авторів випуску № 59 та інформаційний лист з вимогами щодо оформлення статей.

«Лінгвістичні дослідження» запрошують науковців України й колег з-за кордону до плідної співпраці.

Від редколегії